

VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGOS VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS KLAIPĖDOS IR TAURAGĖS APSKRITYSE

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, tel. 8 609 54703, 8 658 42925, el. p. info@vaistaiga.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305205389.
Atstovo duomenys: Danės g. 17, LT-92117 Klaipėda, tel. 8 609 54703, 8 658 42925, el. p. klaipeda@vaistaiga.lt

Tauragės rajono savivaldybės tarybai

2022-04-07 Nr.TR4-10(5.4E)

Kopija
Tauragės rajono savivaldybės merui
Dovydui Kaminskui

TEIKIMAS

DĖL PRIĖMIMO Į TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS BENDROJO UGDYMO MOKYKLAS TVARKOS APRAŠO, PATVIRTINTO TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2022 M. VASARIO 23 D. SPRENDIMU NR. 1-47, PAKEITIMO

Tauragės rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) taryba 2022 m. vasario 23 d. priėmė sprendimą Nr. 1-47 „Dėl priėmimo į Tauragės rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklas tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Sprendimas), kurio 1 punktu patvirtino Priėmimo į Tauragės rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklas tvarkos aprašą (toliau – Aprašas).

Vykdant savivaldybės administracinę priežiūrą, buvo įvertintas Aprašo teisėtumas ir nustatyta, kad Aprašas neatitinka aukštesnės galios teisės aktų nuostatų.

Aprašo 2.1 papunktyje nustatyta, kad „*mokyklos aptarnavimo teritorija*“ – mokyklai priskirta teritorija, kurią teisės aktų nustatyta tvarka nustato mokyklos savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija *arba jos įgaliotas asmuo*.

Aprašo 2.4 punktas numato, kad „*vaikas, gyvenantis mokyklos aptarnavimo teritorijoje - vaikas, kurio vieno iš tėvų (globėjų, rūpintojų) ir paties vaiko deklaruotos gyvenamosios vietos laikas mokyklai priskirtoje aptarnavimo teritorijoje yra dveji ir daugiau metų (einamųjų metų kovo 1 dieną). Vaikas, kurio vieno iš tėvų (globėjo ar rūpintojo) ir paties vaiko deklaruota gyvenamoji vieta yra mokyklai priskirtoje aptarnavimo teritorijoje naujai įsigytame (iki 2 metų) ar išsinuomotame būste, jei turto įsigijimą ar ilgalaikę nuomą įrodantys dokumentai bus pateikti Priėmimo į Tauragės rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklas nenumatytų atvejų komisijai iki einamųjų metų balandžio 1 d. (nuomos atveju nuomos sutartis turi būti užregistruota Registru centre ne mažesniau negu 1 metų laikotarpiui)*“.

Pažymėtina tai, jog minėtas teisinis reguliavimas ta apimtimi, kuria įgaliojimai nustatyti mokyklos aptarnavimo teritoriją suteikiami ir mokyklos savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos įgaliotam asmeniui (2.1. punktas) bei įvedamos papildomos, teisės aktuose nenumatytos sąlygos priėmimui į Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklas (2.4. punktas), prieštarauja Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (toliau – Švietimo įstatymas) 29 straipsnio 2 ir 3 dalims, Lietuvos

Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – Viešojo administravimo įstatymas) 3 straipsnio 4 ir 8 punktais, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – Vietos savivaldos įstatymas) 4 straipsnio 6 punktui bei Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui.

Švietimo įstatymo 29 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą tvarką nustato savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas), *vadovaudamasi švietimo ir mokslo ministro patvirtintais bendraisiais priėmimo kriterijais*. Minėto straipsnio 3 dalis numato, kad į valstybinę ir savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą *pirmumo teise privalo būti priimamas asmuo, gyvenantis mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos (dalyvių susirinkimo) tai mokyklai priskirtoje aptarnavimo teritorijoje*.

Priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą, profesinio mokymo įstaigą bendrųjų kriterijų sąrašo (toliau – Sąrašas), patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2004 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. ISAK-1019 (2019 m. kovo 12 d. įsakymo Nr. V-199 redakcija), 2 punkte įtvirtinta, kad valstybinių ir savivaldybių mokyklų *savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija*, dalyvių susirinkimas (savininkas), nustatydami bendrojo ugdymo mokyklų mokinių ir klasių skaičių, *priskirdami bendrojo ugdymo mokykloms aptarnavimo teritorijas* (teritorija sąrašė suprantama kaip: šalies, savivaldybės (kelių savivaldybių), seniūnijos (kelių seniūnijų), vadovaujasi Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymu, Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“ ir sąrašu. Aprašo 9.1 papunktyje nustatyta, kad į bendrąją bendrojo ugdymo mokyklą mokytis *pirmumo teise* priimami toje mokykloje mokytis pageidaujantys *asmenys, gyvenantys mokyklai priskirtoje aptarnavimo teritorijoje*.

Visų pirma atkreiptinas dėmesys į tai, jog nei Švietimo įstatymo, nei Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu patvirtinto Sąrašo nuostatos nenumato galimybės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai (analizuojamu atveju, savivaldybės tarybai) jai nustatytus įgaliojimus dėl aptarnavimo teritorijų mokykloms priskyrimo perleisti kitiems asmenims. Taip pat pažymėtina tai, jog vadovaujantis minėtomis teisės aktų nuostatomis, asmeniui, kad įgytų pirmumo teisę būti priimtam į pageidaujamą mokyklą, pakanka atitikti vienintelį reikalavimą – *gyventi* tai mokyklai priskirtoje aptarnavimo teritorijoje. Jokių kitų reikalavimų, susijusių su mokyklai priskirta aptarnavimo teritorija ar gyvenimu joje, nei Švietimo įstatymas, nei Sąrašas nenustato. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad nei minėti, nei kiti teisės aktai tokių įgaliojimų nesuteikia ir savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai. Tokiu būdu, savivaldybės taryba neturi teisės nustatyti papildomų reikalavimų (sąlygų), susijusių su gyvenimu mokyklai priskirtoje aptarnavimo teritorijoje, tai yra, reikalavimų dėl gyvenamosios vietos deklaravimo, būsto įsigijimo, nuomos laikotarpio ar termino ir panašiai.

Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Minėto straipsnio 8 punkte nustatytas nepiktnaudžiavimo valdžia principas draudžia viešojo administravimo subjektams atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų.

Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 6 punkte įtvirtintas veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo principas pabrėžia, kad savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje ne kartą yra akcentavęs, jog savivaldybių savarankiškumo ir veiklos principas nėra absoliutus ir jis neatleidžia viešojo administravimo teises ir pareigas turinčio subjekto (savivaldybės tarybos) nuo pareigos laikytis visų kitų viešosios teisės principų. Savivaldybės taryba, įgyvendindama jai suteiktus įgaliojimus, privalo vadovautis konstituciniais teisinės valstybės, savivaldybių veiklos laisvės ir savarankiškumo principais, taip pat Vietos savivaldos įstatyme įtvirtintais vietos savivaldos institucijų veiklos principais, ir šioje srityje neturi visiško savarankiškumo pasirinkti tam tikrą teisinio reguliavimo būdą.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne vienoje byloje yra konstatavęs, jog Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas teisinės valstybės principas suponuoja teisės aktų hierarchiją bei **draudžia** žemesnės galios teisės aktais nustatyti tokį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytoju aukštesnės galios teisės aktuose, *inter alia* pačioje Konstitucijoje (Konstitucinio Teismo 1997 m. birželio 17 d. nutarimas; 2000 m. vasario 23 d. nutarimas; 2001 m. liepos 12 d. nutarimas; 2003 m. spalio 29 d. nutarimas).

Iš Konstitucijos kylančios teisės aktų hierarchijos reikalavimo paisymas reiškia, jog poįstatyminiu teisės aktu yra realizuojamos įstatymo normos, tačiau toks teisės aktas negali pakeisti paties įstatymo (Konstitucinio Teismo 1994 m. sausio 19 d. nutarimas); poįstatyminiai teisės aktai negali prieštarauti įstatymams, konstituciniams įstatymams ir Konstitucijai; poįstatyminiai teisės aktai turi būti priimami remiantis įstatymais; žemesnės galios teisės aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytoju aukštesnės galios teisės aktuose (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2005 m. sausio 19 d. nutarimai, 2005 m. rugsėjo 20 d. sprendimas, 2006 m. kovo 28 d., 2006 m. gegužės 31 d., 2007 m. lapkričio 29 d. nutarimai).

Įvertinus nurodytą teisinį reglamentavimą bei teisminę praktiką konstatuotina, jog Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtinto Aprašo **2.1 ir 2.4 punktai konkuruoja su aukštesnės galios teisės aktuose nustatytoju reguliavimu ir įtvirtina griežtesnius, nei teisės aktuose nustatyta, reikalavimus (sąlygas), todėl prieštarauja** Švietimo įstatymo 29 straipsnio 2 ir 3 dalims, Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 4 ir 8 punktam, Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 6 punktui bei Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui.

Papildomai atkreiptinas dėmesys ir į tai, jog Aprašo 3 ir 5 punktai taip pat iš dalies neatitinka Sąrašo 3 ir 9.5 punktų nuostatų bei reikalauja atitinkamų pakeitimų ir suderinimo su Sąrašo nuostatomis.

Aprašo 3 punkte nustatyta, kad savivaldybės taryba kiekvienais kalendoriniais metais **iki kovo 1 d. patvirtina, o iki rugsėjo 1 d. patikslina kiekvienos klasės klasių komplektų skaičių ir mokinių skaičių juose, priešmokyklinio ugdymo modelius bei grupių skaičių**. Tuo tarpu, Sąrašo 3 punkte įtvirtinta, kad *kiekvienais kalendoriniais metais iki gegužės 31 d. valstybinių ir savivaldybių mokyklų savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, dalyvių susirinkimas (savininkas) bendrojo ugdymo mokykloms (atskirai – jų skyriams, filialams, jei jie įregistruoti kitose gyvenamosiose vietovėse) nustato: mokinių skaičių kiekvienos klasės sraute ir klasių skaičių kiekviename sraute; mokinių, ugdomų pagal priešmokyklinio ugdymo programą, skaičių ir priešmokyklinio ugdymo grupių skaičių. Jei sudaro jungtines klases, tai nustato, iš kokių klasių sudaroma jungtinė klasė, ir nurodo kiekvienos klasės mokinių skaičių. Iki rugsėjo 1 d. mokinių skaičių kiekvienos klasės sraute ir klasių skaičių kiekviename sraute, mokinių, ugdomų pagal priešmokyklinio ugdymo programą, skaičių ir priešmokyklinio ugdymo grupių skaičių patikslina*.

Aprašo 5 punkte nustatyta, kad į bendrosios bendrojo ugdymo mokyklos Tarptautinio bakalaureato **klases priimami mokiniai, įgiję pagrindinį išsilavinimą** Lietuvos Respublikos arba užsienio šalių mokyklose. **Pirmumo teise** į Tarptautinio bakalaureato klases priimami mokiniai, baigę Tarptautinio bakalaureato pagrindinio ugdymo programą (ang. IB Middle Years programme) ir turintys Tarptautinio bakalaureato pagrindinio ugdymo sertifikatą (ang. IB Middle Years Certificate). Pažymėtina tai, jog Sąrašo 9.5 punkte reglamentuota, kad į bendrosios bendrojo ugdymo mokyklos Tarptautinio bakalaureato klases priimami mokiniai *konkurso tvarka, įgiję pagrindinį išsilavinimą* Lietuvos Respublikos arba užsienio šalių mokyklose. *Be stojamųjų egzaminų* į Tarptautinio bakalaureato klases priimami mokiniai, baigę Tarptautinio bakalaureato pagrindinio ugdymo programą

(ang. IB Middle Years programme) ir turintys Tarptautinio bakalaureato pagrindinio ugdymo sertifikatą (ang. IB Middle Years Certificate).

Atsižvelgdama į nurodytas aplinkybes bei vadovaudamasi Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 8 straipsnio 1 dalimi,

s i ū l a u artimiausiame Savivaldybės tarybos posėdyje, bet ne vėliau, kaip per 1 mėnesį, svarstyti Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 23 d. sprendimo Nr. 1-47 „Dėl priėmimo į Tauragės rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklas tvarkos aprašo patvirtinimo“ 1 punktu patvirtinto Priėmimo į Tauragės rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklas tvarkos aprašo 2.1, 2.4, 3 ir 5 punktų pakeitimo klausimą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 punktu, apie priimtą sprendimą Vyriausybės atstovui turi būti pranešta raštu per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

Atkreipiu mero dėmesį į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 6 dalies nuostatas, *meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje privalo supažindinti savivaldybės tarybos narius su Vyriausybės atstovo teikimais ir reikalavimais.*

Vyriausybės atstovė Klaipėdos ir Tauragės apskrityse

Daiva Kerekeš

Irena Ričkuvienė, 8 609 54615, el. p. irena.rickuviene@vaistaiga.lt

Daiva Šačkuvienė, 8 609 54696, el. p. daiva.sackuviene@vaistaiga.lt